

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

**ЗВІТ
про результати відвідування
стаціонарного відділення для постійного або тимчасового
проживання КУ «Центр надання соціальних послуг
Кадубовецької сільської ради Чернівецької області»**

26.02.2025

м. Чернівці, 2025

I. ВСТУП

У межах реалізації проєкту «Регіональні групи національного превентивного механізму», що здійснюється Секретаріатом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з метою апробації моделі автономної роботи громадських моніторів у складі регіональних груп під час здійснення повторних відвідувань національного превентивного механізму до місць несвободи, 26.02.2025 регіональною групою НПМ Чернівецької області (далі – РГ НПМ) здійснено відвідування стаціонарного відділення для постійного або тимчасового проживання КУ «Центр надання соціальних послуг Кадубовецької сільської ради Чернівецької області» (далі – відділення, установа, заклад).

Відвідування здійснювали наступні члени групи РГ НПМ:

Лупу Аріна Віталіївна, представник громадської організації (керівник РГ НПМ у Чернівецькій області);

Шарагова Тетяна Михайлівна, представник громадської організації.

Загальна інформація:

Стаціонарне відділення для постійного або тимчасового проживання КУ «Центр надання соціальних послуг Кадубовецької сільської ради Чернівецької області» знаходиться за адресою: 59422, Чернівецька область, Чернівецький район, село Чуньків, вулиця Ярошинської Є., будинок, 3.

Засновником комунальної установи «Центр надання соціальних послуг Кадубовецької сільської ради Чернівецької області» є Кадубовецька сільська рада Чернівецького району Чернівецької області (далі – сільська рада).

Голова Кадубовецької сільської ради Чернівецького району Чернівецької області – Микола Катеринчук.

Директор комунальної установи «Центр надання соціальних послуг Кадубовецької сільської ради Чернівецької області» (далі – Центр) – Валентина Шумська.

До структури Центру належить:

1. Апарат центру надання соціальних послуг – 4 шт. од.
2. Відділення соціальної допомоги вдома – 3 шт. од.
3. Відділення соціального догляду – 13,5 шт. од.

Всього штатна чисельність установи складає 20,5 шт. од.

Для надання соціальних послуг у Центрі створені такі структурні підрозділи (відділення):

- соціальних послуг;

- стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання (надання соціальних послуг стаціонарного догляду, підтриманого проживання, особам з інвалідністю та іншим вразливим групам населення);

- соціальних послуг за місцем проживання.

Під час відвідування встановлено, що Центр надає соціальні послуги стаціонарного догляду особам похилого віку, особам з інвалідністю, а також функціонує як місце тимчасового проживання для внутрішньо-переміщених осіб (далі – ВПО).

Діяльність установи регламентується Положенням про стаціонарне відділення для постійного або тимчасового проживання «Центр надання соціальних послуг Кадубовецької сільської ради Чернівецької області» (далі – Положення), затвердженим наказом директора КУ «Центр надання соціальних послуг Кадубовецької сільської ради Чернівецької області» від 19.02.2024, та керується Положенням про комунальну установу «Центр надання соціальних послуг Кадубовецької сільської ради Чернівецької області», затвердженим рішенням 28 сесії 8 скликання № 635-38/2024 від 25.01.2024.

Відповідно до даних з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР) Центр надає послуги за такими видами діяльності: КВЕД 88.99 – Надання іншої соціальної допомоги без забезпечення проживання, н.в.і.у. (основний); КВЕД 87.10 – Діяльність із догляду за хворими із забезпеченням проживання; КВЕД 87.30 – Надання послуг догляду із забезпеченням проживання для осіб похилого віку та інвалідів; КВЕД 87.90 – Надання інших послуг догляду із забезпеченням проживання; КВЕД 88.10 – Надання соціальної допомоги без забезпечення проживання для осіб похилого віку та інвалідів; КВЕД 88.91 – Денний догляд за дітьми.

Метою діяльності Центру є надання допомоги: громадянам похилого віку, особам з інвалідністю, хворим, які не здатні до самообслуговування і потребують постійної сторонньої допомоги за місцем проживання, визнані такими в порядку, затвердженому Міністерством охорони здоров'я України, соціально незахищеним категоріям та особам (сім'ям), які перебувають у складних життєвих обставинах з числа осіб, які є офіційно зареєстрованими жителями Кадубовецької територіальної громади або постійно проживають на території Кадубовецької сільської ради. Іншим особам, які мають на меті отримання соціальних послуг від Центру, проте вони не входять до вищевказаної категорії осіб, за рішенням Кадубовецької сільської ради послуги можуть надаватися на безоплатній або платній основі.

Відділення налічує 11 шт. од., зокрема: завідувач відділення – 1 шт. од.; сестра-господиня – 1 шт. од.; сестра медична – 3 шт. од.; кухар – 1 шт. од.; молодша медична сестра – 4 шт. од.; санітарка-прибиральниця – 1 шт. од. Вакансій – 2,5 шт. од., зокрема сестра-медична - 1 шт. од.; сімейний лікар - 0,5 шт. од.; кухар - 1 шт. од.

Молодший медичний персонал працює позмінно.

Заклад розрахований на перебування 40 осіб. На день відвідування у відділенні перебуває 21 особа похилого віку, з яких 4 особи, які відносяться до маломобільних груп населення. Також у закладі перебуває 10 ВПО. Більшість ВПО є особами похилого віку з Донецької та Луганської областей. Серед ВПО є одна неповнолітня особа, яка проживає у закладі із матір'ю та бабусею. Установа, відповідно до розпорядження Чернівецької обласної державної адміністрації від 06.11.2023 №1100-р, включена до переліку місць тимчасового проживання Чернівецької області без зауважень та рекомендацій.

Відділення утворюється та припиняє свою діяльність згідно з розпорядженням голови Кадубовецької сільської ради за поданням Центру в порядку визначеному чинним законодавством та Положенням про Центр.

У відділенні стаціонарного догляду громадяни перебувають як на повному державному утриманні, так і на платній основі (зокрема з установленням диференційованої оплати) і одержують соціальну послугу стаціонарного догляду та відповідно до встановлених норм забезпечуються:

житлом, одягом, взуттям, постільною білизною, м'яким і твердим інвентарем і столовим посудом;

раціональним чотириразовим харчуванням, у межах натуральних норм харчування, передбачених для мешканців інтернатних установ;

медичним обслуговуванням;

комунально-побутовим обслуговуванням (опалення, освітлення, радіофікація, тепло-, водопостачання тощо).

Заклад розташований у неогороженому двоповерховому будинку (фото 1), який має дві вхідні зони. Прилегла територія доглянута.

Підопічні проживають у кімнатах від одного до трьох осіб. Жінки і чоловіки проживають в окремих кімнатах. ВПО проживають у окремій частині будівлі. З кожним з підопічних укладено договір про надання соціальних послуг.

У приміщенні харчоблоку робочі поверхні та посуд чисті. З метою контролю за дотриманням якості та безпечності харчових продуктів при приготуванні і реалізації готової продукції від кожної партії приготовлених страв кухарем відбирається добова проба.

Відповідно до затверджених посадових інструкцій працівників відділення до функціональних обов'язків медичного персоналу включено пункти про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження.

Керівництвом закладу налагоджена співпраця із Центром надання безоплатної вторинної правничої допомоги.

У відділенні наявні стенди, на яких зазначена інформація про права і обов'язки отримувачів соціальних послуг, а також інформація про національну гарячу лінію

для отримувачів соціальних послуг, адреси та телефони посадових осіб (зокрема Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини) та гарячих ліній, на які вони можуть звертатись у разі порушення їх прав та інтересів (фото 2).

РГ НПМ провела особисте конфіденційне спілкування з 18 особами, а також ознайомилась з особовими справами отримувачів соціальних послуг, оглянула житлові та допоміжні приміщення.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування центру групою НПМ здійснено 14.11.2023, за результатами якого виявлено порушення прав:

на захист від катування, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання;

на життя та безпеку;

на охорону здоров'я, медичну допомогу;

на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло;

на користування і розпорядження своєю власністю;

на ефективний засіб юридичного захисту;

інші порушення.

За результатами попереднього відвідування НПМ вносились такі рекомендації:

1. Національній соціальній сервісній службі:

вжити заходів спрямованих на припинення та усунення виявлених порушень, зокрема організувати та провести перевірку дотримання вимог законодавства під час надання соціальних послуг Центром надання соціальних послуг Кадубовецької сільської ради Чернівецької області.

2. Чернівецькій обласній (державній) військовій адміністрації:

вжити невідкладних заходів щодо усунення причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності закладу.

3. Головному управлінню Держпродспоживслужбі в Чернівецькій області:

вжити заходи з метою усунення виявлених порушень, налагодження організації безпечного, якісного харчування осіб, які проживають у закладі.

4. Головному управлінню ДСНС України у Чернівецькій області:

Вжити заходів спрямованих на припинення та усунення виявлених порушень, зокрема організувати та провести перевірку дотримання вимог законодавства під час надання соціальних послуг Центром надання соціальних послуг Кадубовецької сільської ради Чернівецької області.

5. Кадубівецькій сільській раді Чернівецького району Чернівецької області:

вжити невідкладних заходів щодо усунення наведених порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги зі стаціонарного догляду, а також причин та

умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності закладу.

Адміністрації Центру надання соціальних послуг Кадубовецької сільської ради Чернівецької області забезпечити:

приведення діяльності закладу у відповідність до вимог положень Закону України «Про соціальні послуги», Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185, Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198;

внесення Закладу до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг;

укладення договору про надання соціальних послуг відповідно до затвердженої наказом Міністерства соціальної політики України від 23.12.2020 №847 форми Типового договору про надання соціальних послуг;

укладення договору про надання соціальних послуг особисто з особою, яка отримує такі послуги, у випадку поміщення до Центру іншими особами, здійснювати контроль за підтвердженням в них повноважень бути законними представниками таких осіб;

облаштування укриття;

дотримання та організацію пожежної безпеки у закладі, у тому числі, що стосується належної експлуатації вогнегасників, призначення відповідальної особи за пожежну безпеку;

належне ведення документації підопічних (оформлення та наповненість особових справ документами), журналу реєстрації тілесних ушкоджень, журналу обліку вогнегасників;

включити пункти про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у посадові інструкції персоналу, зокрема медичного;

надання медичної допомоги та медичного обслуговування на підставі ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики або укладеного договору з закладом охорони здоров'я;

функціонування приймально-карантинного приміщення для ізоляції новоприбулих осіб з метою попередження поширення інфекційних захворювань на території закладу,;

дотримання вимог ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд»;

складання індивідуальних планів надання соціальної послуги підопічним;

організацію раціонального, збалансованого харчування особам, які проживають у Центрі, зокрема розробити щоденне, перспективне, сезонне, дієтичне меню та здійснювати контроль за безпечністю та якістю продуктів харчування

відповідно до Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»;

створення умов для реалізації права підопічних на вільний розвиток особистості;

налагодження співпраці з безоплатною правничою допомогою;

розміщення у доступному місці стенду з інформацією про права підопічних, а також номери телефонів гарячих ліній та посадових осіб, до яких вони можуть звернутися у разі порушення їхніх прав (зокрема Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини).

РГ НПМ було відзначено, що надані рекомендації виконані частково.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

1. У ході відвідування встановлено, що всупереч вимогам наказу Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту» у закладі відсутнє приміщення, яке може використовуватись як найпростіше укриття. Також відсутність укриття не відповідає вимогам пункту 7 розділу XVII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198, та абзацу другому підпункту 2 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 №185 (далі – Критерії діяльності).

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 25 Конвенції про права осіб з інвалідністю, стаття 49 Конституції України, статті 32, 34 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні»).

2. Штатним розписом Центру передбачено наявність у штаті медичного персоналу (лікар загальний практики-сімейний лікар – 0,5 шт. од.; сестра медична – 4 шт. од., молодша медична сестра – 4 шт. од.). Вакантною є 1 шт. од. сестри медичної та 0,5 шт. од. лікаря загальної практики-сімейного лікаря. Проте, у закладі відсутня ліцензія на провадження господарської діяльності з медичної практики. Окрім цього, у Центрі відсутній договір із закладом охорони здоров'я. Це суперечить вимогам підпункту 5 пункту 5 Критеріїв діяльності, де визначено, що одним із спеціальних критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, які надають

послуги стаціонарно, є наявність договору із закладом охорони здоров'я або ліцензії для провадження господарської діяльності з медичної практики.

3. Під час огляду документації виявлено, що дії укладених декларацій підопічних із сімейним лікарем припинено у зв'язку зі смертю лікаря, проте не переукладено нові. Даний факт може призводити до неналежного та невчасного надання медичної допомоги.

Порушення прав осіб з інвалідністю (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

4. Під час відвідування встановлено відсутність індивідуальних програм реабілітації (далі – ППР), що є порушенням вимог статті 23 Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» (фото 3).

5. Вхід в приміщення Центру облаштовано сходами, які не оснащені попереджувальними контрастними смугами. Зазначене маркування також відсутнє на інших архітектурних елементах будівлі, зокрема внутрішніх сходах, порогах, у коридорах відсутні поручні та інші пристосування для осіб з інвалідністю та осіб похилого віку, що порушує вимоги ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» (далі – ДБН Інклюзивність) (фото 4).

Порушення права на достатній життєвий рівень (стаття 48 Конституції України).

6. У Відділенні відсутнє перспективне меню, що не дає змогу забезпечувати його різноманітність, розрахувати енергетичну цінність харчових продуктів та збалансованість раціону відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 13.03.2002 № 324 «Про затвердження натуральних добових норм харчування в інтернатних установах, навчальних та санаторних закладах сфери управління Міністерства соціальної політики». Окрім того, фактичне меню не відповідає щоденному (фото 5).

7. У порушення Мінімальних норм забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, інвалідів та дітей-інвалідів в інтернатних установах та територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг) системи соціального захисту населення, затверджених наказом Міністерства соціальної політики України від 19.08.2015 №857 (далі – Мінімальні норми), в кімнатах недостатня кількість твердого інвентарю, а саме: приліжкових тумб, стільців за кількістю місць, столів, шаф для зберігання речей (фото 6).

Порушення права на вільний розвиток своєї особистості (стаття 23 Конституції України).

8. Дозвілля осіб, які проживають у Центрі, є обмеженим та зводиться до спілкування та перегляду телебачення, що порушує статтю 23 Конституції України (фото 7).

Інші порушення.

9. Особові справи підопічних зберігаються не за юридичною адресою, а у кабінеті директора у приміщенні Кадубовецької сільської ради, що унеможлиблює ознайомлення з документацією, що міститься в особових справах.

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Кадубовецькій сільській раді Чернівецького району Чернівецької області:

вжити заходів щодо облаштування укриття та забезпечення Центру необхідним твердим інвентарем.

2. Центру надання соціальних послуг Кадубовецької сільської ради Чернівецької області забезпечити:

зберігання документів згідно з юридичною адресою Центру;
сприяння переукладенню декларацій із сімейним лікарем;
облаштування укриття відповідно до вимог чинного законодавства;
надання медичної допомоги та медичного обслуговування на підставі ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики або укладеного договору з закладом охорони здоров'я;
дотримання вимог ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд»;
розробку перспективного меню;
створення умов для участі підопічних в культурно-масових заходах.

До звіту додаються: фотоматеріали на 2 арк. в 1 прим.

**Керівник регіональної групи
національного превентивного механізму
у Чернівецькій області**

Аріна ЛУПУ

Фотоматеріали**Фото 1****Фото 2****Фото 3****Фото 4****Фото 5****Фото 6**

Φοτο 7